

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/339/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

102/2015. (III. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2014. május 26-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2015. március 26-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság illetékes kerületi rendőrkapitányság (továbbiakban: Kerületi Rendőrkapitányság) – vezetőjéhez

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2014. május 26-án, postai úton terjesztett elő panaszt, amelyet június 11-én, postán feladott beadványával egészített ki.

1) A panaszos beadványában panasszal élt a megadott ügyszámon történt személyi szabadságát korlátozó rendőri intézkedés, illetve az ellene indított büntetőeljárás és elrendelt lefoglalás miatt. A panaszos megítélése szerint teljes mértékben jogszabály ellenesen korlátozták szabadságát, mivel hamis vádak alapján indult ellene büntetőeljárás, ráadásul, ha ennek alapját az képezi, hogy tartozása áll fenn a feljelentő fel, úgy az polgári peres eljárásra tartozik.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos kérte panasza kivizsgálását, és a felelősök név szerinti megállapítását, annak érdekében, hogy kártérítési igényét érvényesíteni.

a) A panaszos mellékelte a *Kerületi Rendőrkapitányság címzett azonos tartalmú beadványát*. A panaszos csatolta rendőrsének címzett azon beadványát is, amelyben P. F. ellen kéri a hamis vád és hatóság félrevezetése címén a büntetőeljárás megindítását, mivel az általa a hatóság előtt róla állított tények nem fedik a valóságot. A panaszos továbbá kérte a hamis vádak alapján ellene indult büntetőeljárás megszüntetését, valamint panasszal élt a tulajdonában álló Nissan típusú gépjármű és annak tartozékai, forgalmi engedély és indítókulcs lefoglalása ellen, és kérte ezek soron kívüli kiadását. A panaszos megküldte a belügyminiszternek írt kérvényét és kettő P. Zrt.-nek címzett levelét, amelyekből kiderül, hogy a panaszos kölcsönszerződést kötött ezzel a céggel a fent említett gépkocsi megvásárlása céljából, azonban a törlesztő részletek fizetésével kapcsolatban vita alakult ki közöttük. A Testület ezen iratok részletes ismertetésétől eltekint, mivel a panaszügy megítélése szempontjából nem releváns.

2) A Testület munkatársa 2014. május 30-án kelt levelében tájékoztatta a panaszost, hogy a Kerületi Rendőrkapitányságtól azt az információt kapta, hogy 2014. május 22-én állították elő, amely intézkedés vizsgálatára a Testület hatásköre kiterjed, és a panaszbeadvány ezen vonatkozásban határidőben érkezettnek tekinthető. Erre való tekintettel a Testület felhívta a panaszost, hogy amennyiben az előállítást sérelmezi, arra vonatkozó panaszbeadványt a megadott határidőn belül terjesszen elő az intézkedés részleteinek és annak sérelmes elemei ismertetésével, különben a panaszt el fogja utasítani.

3) A panaszos a Testület felhívására 2014. június 11-én előterjesztett beadványában úgy nyilatkozott, hogy kéri a Testület előállításra vonatkozó vizsgálatát, és az alábbiakkal egészítette ki panaszát.

A panaszos első körben kifogásolta, hogy olyan ügyben állították elő, amit el sem követett. Sérelmezte továbbá, hogy a HÉV megállóban egy buszmegálló előtt, elé állt egy „autóvadász” elnevezésű gépjármű, majd egy perccel később megjelent megkülönböztető fényjelzést használó, hangjelzést viszont mellőző két rendőrautó, egyik elé, másik háta mögé beállva, korlátozva elindulását. A két rendőrautóban összesen öt egyenruhás rendőr ült, köztük az egyik készenléti, fekete színű egyenruhát viselt. (A panaszos a rendőri létszám kihangsúlyozásaként beadványában nagybetűt használt a rendőrautók és a rendőrök számánál.) Mindez egy forgalmas helyen történt, járókelők is láthatták az intézkedést. A panaszos elmondása szerint a rendőrök azonnal kiszállították a saját tulajdonú gépkocsijából, majd személyes okmányait és a forgalmi engedélyt kérték. A rendőrök megkérdezték a panaszost, hogy 2011-ben a gépjárművel megvalósítottak-e bűncselekményt, melyre a panaszos határozott nemmel válaszolt. Időközben megérkezett a panaszos felesége – akire a panaszos várakozott parkolás közben – akit teljes mértékben elszigeteltek az intézkedés elől. Az intézkedés megkezdése a panaszosban teljes mértékben olyan érzést keltett, mint egy autós üldözést követő leszorítás utáni intézkedés, „ahol a felé rohanó rendőrök egyike a panaszos felé való közeledése közben kikapcsolta a fegyvertáskáját, majd egymást biztosítva, erélyesen felszólítva, látszólag idegesen az erőfölényüket kiemelten kimutatva, teljesen úgy léptek fel vele szemben, mint egy bűnözővel”. Ez addig tartott, míg nem igazolta a forgalmi engedéllyel, hogy a kérdéses gépjármű tulajdonosa.

A panaszos mihelyt bemutatta a forgalmi engedélyt, az intézkedő parancsnok több telefonhívás után elvette a gépjármű indító kulcsát, valamint a panaszos összes iratait (személyi igazolvány, lakcímkártya, forgalmi engedély), és arra kérte a panaszost, hogy szálljon be a hátul parkoló rendőrautó hátsó ülésre, bilincs alkalmazása nélkül. Majd a panaszos engedélye nélkül az egyik rendőr elhajtott az autójával, a panaszos számára ismeretlen helyre. A panaszost pedig előállították a Kerületi Rendőrkapitányságra, ahol megítélése szerint bűnözőként bántva vele, személyes motozást követően kiürítették a zsebeit, minden személyes tárgyától (bankkártya, pénztárca, telefon, lakáskulcsok stb.) megfosztották, és a nadrágszíját és a cipőfűzőjét is elvették. Az egyik rendőr majd bekísérelte a panaszost egy üres zárkába, ahol egy pad és egy ágy volt, valamint falikút, mellyel kapcsolatban felhívták a figyelmét, hogy a víz iható.

A panaszos közel négy órát töltött a zárkában, mire előkerült a kihallgató tiszt és elvezették kihallgatásra. A panaszost tanúként hallgatták ki, ennek ellenére a lefoglalásról és az elővezetés megszüntetéséről csak a tanúkihallgatást követően intézkedtek. És csak ezután adták vissza körülbelül 5-6 óra elteltével a személyes tárgyait.

A panaszos sérelmezte előállítását, négy órás elzárását, valamint az egész eljárást, amelynek során autó tolvaj bűnözőként bántak vele, holott becsületes állampolgár. Elmondása szerint az eset lelkileg és erkölcsileg is teljes mértékben megrázta őt és az egész családját is.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kerületi rendőrkapitány 2014. július 8-án kelt átiratában az alábbiakról tájékoztatta a BRFK Hivatala Panaszügyi és Koordinációs Osztályát.

A panaszos megkereséssel élt a Kerületi Rendőrkapitányság felé is 2014. május 28-án, amely alapján panasz eljárás indult, amelynek során június 13-i hiánypótlásra történő felhívásra a panaszos június 24-én úgy nyilatkozott, hogy az előállítás okát panaszolja, és az előállítás módját nem sérelmezi. A Testület megkeresése miatt azonban a panasz eljárás felfüggesztésre került.

Az ügyben meghallgatásra került T. r. főhadnagy, aki adott napon bűnügyi technikai szolgálatot látott el, és M. r. törzsőrmester szolgálatirányító parancsnokkal azért nem ment a helyszínre, mert szolgálati feladatok ellátása miatt az illetékességi területen nem volt küldhető járőr, így a leggyorsabban reagáló egységként kizárólag ők voltak küldhetőek. A helyszínre segítségül érkező KMB-s szolgálat kizárólag az intézkedést biztosította, és az autó beszállításában segített.

Az intézkedést ténylegesen foganatosító M. r. törzsőrmester idézésre, meghallgatásra nem volt lehetőség, tekintettel arra, hogy nevezett utoljára 2014. június 23-án 19óra és másnap 7 óra között teljesített szolgálatot, és június 30-tól egy hónap időtartamra vezénylésre került Horvátországba.

2) A kerületi kapitányság vezetője 2014. július 7-én kelt határozatával, a Testület értesítésének kézhezvételéig felfüggesztette a panaszos a Kerületi Rendőrkapitánysághoz is május 26-án eljuttatott panasza alapján indult eljárást, tekintettel arra, hogy azt a Testületnek is megküldte.

3) T. r. főhadnagy és M. r. törzsőrmester által aláírt előállítás végrehajtásáról készített jelentés szerint 2014. május 21. napján 16 óra 10 perckor vonták intézkedés alá a panaszost, és annak keretében Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése szerint – mint személyi szabadságában korlátozott személyt – átvizsgálták, és a 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján előállították. Az intézkedés során a panaszossal szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az intézkedés alapjául szolgáló eseményeket a jelentés a következőképpen rögzíti. M. r. törzsszázlós a fenti napon 7 órától 19 óráig szolgálatirányító feladatokat látott el a Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén. 16 óraker az az információt kapta S.-tól, az ORFK NEBEK munkatársától, hogy a szolgálati gépkocsijába szerelt keresőrendszer találatot jelzett egy Nissan típusú gépkocsinál, amely előtte haladt. Ezek után S. M. r. törzsőrmester kitérkezéséig a gépkocsit követte és jelezte annak tartózkodási helyét. Ekkor M. r. törzsőrmester a helyszínre érkezett, és a gépkocsit vezető panaszost igazoltatta. Majd a panaszos átadta a gépkocsi forgalmi engedélyét és közölte, hogy az autó az ő tulajdonát képezi, melyet a forgalmi engedélybe bejegyzett adatok megerősítettek. M. r. törzsőrmester a TIK-en keresztül a gépkocsit leellenőrizte, amely során megállapítást nyert, hogy a gépkocsit egy másik kerületi rendőrkapitányság körözi egy büntetőeljárás kapcsán, és annak feltalálása esetén, kéri értesíteni az eljáró hatóságot, valamint a gépkocsi lefoglalását rendeli el. A panaszos kérdésre elmondta, hogy a körözésről nem tud.

Ezek után M. r. törzsőrmester a panaszost sérülés- és panaszmentesen előállította és átadta a KCSV-nek, valamint a gépkocsi kapitányságra történő beszállításáról gondoskodott, amit a KVCS-nek szintén átadott. Ezt követően a panaszost az előállító helyiségben helyezték el. Az előállítás oka 19 óra 40 perckor megszűnt és ekkor a panaszost szabadon bocsátották.

A jelentéshez csatolt parancsnoki vélemény és kivizsgálás megállapításai szerint a panaszossal szemben végrehajtott igazoltatás, átvizsgálás és előállították jogszerű és szakszerű volt, továbbá az intézkedés megfelelt az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelményének.

4) A rendőrség megküldte körözési nyilvántartási rendszer a panaszolt intézkedéskor érvényes adatait, melynek tanúsága szerint az egyik kerületi rendőrkapitányság nyomozást folytat a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978 évi IV. törvény 317. § (1) bekezdésébe ütköző és a (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntet gyanúja miatt ismeretlen tettesek ellen, a P. Zrt. képviseletében eljáró P. F. igazgatósági tag feljelentése alapján. A feljelentés adatai szerint a P. Zrt. 2007-ben lízingszerződést kötött a panaszossal a tárgyi gépkocsival kapcsolatban. A Zrt. másokkal is kötött lízing- és kölcsönszerződést gépjárművekkel és motorkerékpárokkal kapcsolatban, amelyekre vonatkozóan, a panaszos autójával egyetemben körözést rendeltek el, mivel azok a szerződések felmondása után nem kerültek vissza a tulajdonos birtokába és nincs információ arra vonatkozóan, hogy hol találhatóak. A körözést elrendelő kapitányság kérte a fenti tárgyak lefoglalását fellelésük esetén, illetve azok használójának tanúkenti kihallgatását az eszköz származására vonatkozóan, valamint haladéktalan értesítését.

A „körözési rendszerben való keresés eredménye” alatt rögzítésre került, hogy a panaszos gépkocsijának körözését 2014. március 4-én rendelték el, mivel bűncselekmény tárgyát képezi. A kért intézkedés alatt a gépkocsi lefoglalása, a szükséges óvintézkedések megtétele és a birtokos személyazonosságának megállapítása szerepel.

5) A rendőrség megküldte a tárgykörözés elrendeléséről szóló 2014. március 4-én kelt határozatot.

6) A körözést kibocsátó rendőrkapitányság az intézkedés napján a panaszos gépjárművét és a forgalmi engedély lefoglalását rendelte el, mivel azok bűncselekmény tárgyai, melyek az eljárás során tárgyi bizonyítási eszközt képeznek.

7) Az előállításról kiállított igazolás szerint a panaszos 2014. május 21. napján 16 óra 10 perctől 19 óra 40 percig állt személyi szabadságot korlátozó intézkedés alatt. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy az előállítás időtartama alatt panasza nem keletkezett.

8) A rendőrség megküldte a „Nyilatkozat előállított/elővezetett személy előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről és megtörténéséről, hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről, az élelmiszer és az írásos tájékoztatók átvételéről” és „a fogvatartott étellel történő ellátásáról” elnevezésű iratot, valamint a letéti tárgyakról készített jegyzéket is, amely azonban nem olvasható.

9) Az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személyről készült nyomtatvány szerint a panaszos 16 óra 50 perckor helyezték el az előállító helyiségben, ahol 19 óra 40 percig tartózkodott.

10) T. r. főhadnagyot 2014. július 7-én tanúként hallgatták meg a panaszüggyel kapcsolatban.

T. r. főhadnagy elmondta, hogy 2014. május 21-én 7 óra 30 perctől bűnügyi technikai feladatokat látott el a Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén, amelynek során 16 óra 15 perc körüli időben megjelent M. r. törzsőrmester szolgálatirányító parancsnokkal az R. út * szám alatti helyen, mert S., az ORFK NEBEK munkatársának rendszámkereső rendszere találatot jelzett.

A panaszos gépkocsijának ellenőrzésekor kiderült, hogy azt egy másik kerületi rendőrkapitányság körözi, aki a gépkocsi megtalálása esetén értesítést kért és a gépkocsi lefoglalását rendelte el.

T. r. főhadnagy ezt követően válaszolt Testület által feltett kérdésekre.

A panaszossal szembeni intézkedés a körözésben szereplők szerint történt jogszerűen és szakszerűen.

A rendőrök azért vonultak ki a helyszínre, mert a rádióforgalmazásban az autóvadász találatot jelzett, amely a körözött gépjármű mögött haladt.

T. r. főhadnagy M. r. törzsőrmesterrel kezdte meg az intézkedést, majd a rádióforgalmazás alapján a KMB-s szolgálat is odajött és megkérdezte, hogy tud-e segíteni.

A fényjelzés használatát a forgalmas útszakaszon történt megállás indokolta, a láthatóság miatt.

T. r. főhadnagy technikus speciális védőruházatot viselt, a rendészeti kollégák szolgálati egyenruhát, fekete ruhát valószínűleg S. viselt, de az nem egyenruha volt.

A körözésben szereplő bűncselekmény elkövetésének gyanúja merült fel a panaszossal szemben.

A panaszos feleségét odaengedték az intézkedéshez, a panaszos is ezt kérte, beszélgettek is, sőt be is ment a rendőrökkel gépkocsival a kapitányságra.

A rendőri intézkedés nem volt fenyegető, és nem rohantak a panaszos felé, és egyikük sem kapcsolta ki fegyvertáskáját, és erőfölényüket sem mutatták.

A rendőrök körözésben foglaltaknak és a jogszabályoknak megfelelően jártak el, amikor elvették a panaszostól iratait és a kocsit indítókulcsát.

M. r. törzsőrmester minden további intézkedésről felvilágosítást adott a panaszosnak, így az autójának elszállításáról is.

T. r. főhadnagy szerint az előállítás az eljáró hatóság meghallgatásának a végéig tartott, de pontos időpontot nem tudott mondani.

Az előállítás alatt a körözési irányító lett kiértesítve és a panaszost hallgatták meg.

A panaszos kihallgatásának időpontjáról T. r. főhadnagy nyilatkozni nem tudott.

T. r. főhadnagy megjegyezte, hogy sértőnek találja a beadványban foglaltakat, mert az intézkedés jogszerű, szakszerű és emberséges volt.

11) A körözést elrendelő rendőrkapitányság vezetőjének 2014. július 8-án kelt átiratában az alábbiak olvashatóak.

A kapitányságuk 2013. november 18. napjától nyomozást folytat a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 317. § (1) bekezdésébe ütköző és a (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntetési gyanúja miatt ismeretlen tettesek ellen, a P. Zrt. képviseletében eljáró P. F. igazgatósági tag feljelentése alapján az alábbiak szerint. A P. Zrt. 2007-ben kölcsönszerződést kötött a panaszossal Nissan típusú gépjármű finanszírozása tárgyában. A P. Zrt. a fizetési kötelezettség nem teljesítése miatt a szerződést 2014. január 31-én felmondta és élt opciós jogával, azonban a panaszos a gépjárművet nem adta át, és tartozását sem rendezte, ezért a P. Zrt. feljelentést tett a panaszos ellen. Tekintettel arra, hogy felmerült a fenti bűncselekmény elkövetésének gyanúja, a kapitányság a szóban forgó gépjármű vonatkozásában tárgykörözés kibocsátásáról határozott.

A P. Zrt. a fenti tényállás megegyező cselekmények miatt közel 50 gépjármű tárgyában tett feljelentést a rendőrkapitányságon.

III.

1) A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre, illetve hogy a panaszt az arra jogosult személy terjesztette-e elő.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) Tekintettel arra, hogy a Testület a rendőrség bűnügyi hatóságként kifejtett tevékenységének vizsgálatára nem bír felhatalmazással, nem minősítheti a panaszos ellen megindított büntetőeljárást és az annak keretében foganatosított eljárési cselekményeket – jelen esetben a gépjármű, az indítókulcs és a forgalmi lefoglalását –, továbbá a körözés elrendelésének jogszerűségét sem.

A Testület a panasz fenti részei tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

b) Az Rtv. 92. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint mindenki csak olyan intézkedés vagy intézkedés elmulasztása miatt fordulhat a Testülethez panasszal, amely jogát vagy jogos érdekét érintette, ezért a panaszos azon kifogását, hogy a feleségét elszigetelték az intézkedés elől, a Testület nem vizsgálhatta, mivel az a panaszos alapvető jogát nem érintette.

A panaszbeadvány a panaszos feleségére vonatkozó része tekintetében tehát a Testület megállapította, hogy a beadványt nem a jogosult terjesztette elő.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, VI. cikkében jó hírnévhez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) Mivel a panaszos legfőbb sérelme az előállítása volt, ezért a Testület érdemben először ezen intézkedés jogszerűségét vonta vizsgálat alá.

a) Az előállítás végrehajtásáról készült jelentés a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján állították elő az alábbi tényállás okán. M. r. törzsszáslós szolgálata teljesítése során 16 órakor azt az információt kapta S.-tól, az ORFK NEBEK munkatársától, hogy a szolgálati gépkocsijába szerelt keresőrendszer találatot jelzett egy Nissan típusú gépkocsinál, amely előtte haladt. Ezek után S. M. r. törzsőrmester kikerzéséig a gépkocsit követte és jelezte annak tartózkodási helyét. Ekkor M. r. törzsőrmester a helyszínre érkezett, és a gépkocsit vezető panaszost igazoltatta. Majd a panaszos átadta a gépkocsi forgalmi engedélyét és közölte, hogy az autó az ő tulajdonát képezi, melyet a forgalmi engedélybe bejegyzett adatok megerősítettek. M. r. törzsőrmester a TIK-en keresztül a gépkocsit leellenőrizte, amely során megállapítást nyert, hogy a gépkocsit egy másik kerületi rendőrkapitányság körözi egy büntetőeljárás kapcsán, és annak feltalálása esetén, kéri értesíteni az eljáró hatóságot, valamint a gépkocsi lefoglalását rendeli el. A panaszos kérdésre elmondta, hogy a körözésről nem tud.

A körözési nyilvántartási rendszer a panaszolt intézkedéskor érvényes adatai szerint az egyik kerületi rendőrkapitányság nyomozást folytat a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978 évi IV. törvény 317. § (1) bekezdésébe ütköző és a (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntett gyanúja miatt ismeretlen tettesek ellen, a P. Zrt. képviseletében eljáró P. F. igazgatósági tag feljelentése alapján. A feljelentés adatai szerint a P. Zrt. 2007-ben lízingszerződést kötött a panaszossal a tárgyi gépkocsival kapcsolatban, amely a szerződés felmondása után nem került vissza a tulajdonos birtokába és nincs információ arra vonatkozóan, hogy hol található, ezért körözését rendelték el 2014. március 4-én, mivel bűncselekmény tárgyát képezi. A körözést elrendelő kapitányság kérte az autó lefoglalását fellelésük esetén, illetve annak használójának tanúkénti kihallgatását az eszköz származására vonatkozóan, valamint haladéktalan értesítését.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

Az intézkedéskor hatályos a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 372. §-a szabályozza a sikkasztás tényállását, amelynek értelmében sikkasztást követ el az, aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A Testület megítélése szerint a körözési nyilvántartási rendszer alapján felmerült annak gyanúja, hogy a panaszos elkövette a fent idézett bűncselekményt, ezért az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján jogszerűen került sor az előállítására.

b) Mivel ugyanakkor az Rtv. a vizsgált esetre nem kötelező jelleggel, hanem lehetőségként írja elő előállítás alkalmazását, a jogalap meglétén túl a Testületnek azt is mérlegelni kellett, hogy az előállítás megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. § (2) bekezdése ugyanis kimondja: több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A körözési hatóság az autó fellelése esetén annak használójának tanúkenti kihallgatását rendelte el, amely egyébként hozzájárult a panaszos érdekét is szolgáló cselekmény mielőbbi felderítéséhez. **Így a Testület álláspontja szerint a panaszos kihallgatása megalapozta és indokoltta tette a panaszos előállítását, ezáltal nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.**

c) A Testület azt is vizsgálta, hogy az előállítás időtartama arányban volt-e az elérni kívánt céllal.

A panaszos állítása szerint közel négy órát töltött a zárkában, mire előkerült a kihallgató tiszt és elvezették kihallgatásra.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszost 16 óra 10 perckor vonták intézkedés alá, az előállító helyiségben 16 óra 50 perctől 19 óra 40 percig volt elhelyezve, amikor is szabadon bocsátották.

T. r. főhadnagy elmondása szerint az előállítás alatt a körözési irányító lett kiértesítve, illetve a panaszost tanúként hallgatták ki. Az előállítás az eljáró hatóság meghallgatásának a végéig tartott, de T. r. főhadnagy pontos időpontot nem tudott mondani, és a panaszos kihallgatásának időpontjáról sem tudott nyilatkozni.

A fentiek alapján a Testületnek abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy aránytalanul hosszú időnek minősül-e az az idő, amelyet a panaszos az előállító helyiségben töltött, illetve amire kihallgatására sort került.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Testület a kérdés vizsgálata kapcsán figyelemmel volt az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményére.

Ugyan a megküldött rendőrségi iratokból nem derül ki, hogy mikor került sor a panaszos kihallgatására, és az meddig tartott, a Testület úgy ítélte meg, hogy a rabosítás és a szabadon bocsátás között eltelt 2 óra 50 perces időtartam az írásos tevékenységet, a tanúkihallgatást és a körözéssel összefüggő kapcsolatfelvételt figyelembe véve nem minősül aránytalanul hosszúnak.

Mindezek alapján az előállítás időtartama miatt a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

3) A Testület megvizsgálta előállítás körülményeit.

A panaszos megítélése szerint a Kerületi Rendőrkapitányságon bűnözőként bántva vele, személyes motozást követően kiürítették a zsebeit, minden személyes tárgyától (bankkártya, pénztárca, telefon, lakáskulcsok stb.) megfosztották, és a nadrágszíját és a cipőfűzőjét is elvették.

a) A panaszost – mint személyi szabadságában korlátozott személyt – átvizsgálták. Az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerint akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

Tekintettel arra, hogy a Testület a fenti III. 4) pontban megállapította, hogy a rendőrök jogszerűen korlátozták a panaszos személyi szabadságát az előállításával, **úgy ítélte meg, hogy az Rtv. 31. § (1) bekezdése megfelelő jogalapot biztosított ruházatának átvizsgálásához, így nem sérült a panaszos emberi méltóságához való alapvető joga.**

b) A Szolgálati Szabályzat 31. § (5) bekezdése értelmében „az előállító egységben történő elhelyezést megelőzően a fogvatartott személynél lévő tárgyakról az 1. mellékletben meghatározott, letéti tárgyakról szóló, 3 példányos jegyzéket kell készíteni. A letétként kezelt fizetőeszközt címletenként és – amennyiben sorszámmal rendelkezik – sorszám szerint, a többi letétként kezelt tárgyakat megnevezésük, számuk és egyedi azonosítást lehetővé tevő jellemzőik feltüntetésével kell a jegyzékben feltüntetni. A jegyzék eredeti példánya a letét őrzési helyén, a másolati példányok közül egy a fogvatartottnál, egy pedig az átíró tömbben kerül elhelyezésre.”

A fogvatartott birtokában tartható tárgyak körét a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet melléklete határozza meg. Az abban szereplő felsorolás nem tesz említést a panaszban szereplő tárgyakról, tehát azokat a rendőrök a panaszostól kellő felhatalmazás alapján vették el.

A Szolgálati Szabályzat 31. § (8) bekezdése szerint az előállítás biztonsági követelményeire figyelemmel, valamint az esetleges önkárosítás megelőzése érdekében az előállító helyiségben a fogvatartott saját tulajdonú alsó- és felsőruházatát nadrágszjij nélkül, lábbelijét cipőfűző nélkül tarthatja magánál.

Mindezekre tekintettel a Testület a nadrágszjij és a cipőfűző, valamint az egyéb személyes tárgyak elvétele miatt nem állapította meg a panaszos tulajdonhoz való alapvető jogának megsértését.

4) A Testület vizsgálat alá vonta az intézkedés alá vonás körülményeit.

A panaszos sérelmezte, hogy a HÉV megállóban egy buszmegálló előtt, elé állt egy „autóvadász” elnevezésű gépjármű, majd egy perccel később megjelent megkülönböztető fényjelzést használó, hangjelzést viszont mellőző két rendőrautó, egyik elé, másik háta mögé beállva, korlátozva elindulását. A két rendőrautóban összesen öt egyenruhás rendőr ült, köztük az egyik készenléti, fekete színű egyenruhát viselt. Mindez egy forgalmas helyen történt, járókelők is láthatták az intézkedést.

T. r. főhadnagy előadása szerint a rendőrök azért vonultak mi a helyszínre, mert a rádióforgalmazásban az autóvadász találatot jelzett és a körözött gépjármű mögött haladt. Az intézkedést T. r. főhadnagy M. r. törzsőrmesterrel kezdte meg, majd a rádióforgalmazás alapján a KMB-s szolgálat is odajött és megkérdezte, hogy tud-e segíteni. A fényjelzés használatát a forgalmas útszakaszon történt megállás indokolta, a láthatóság miatt. T. r. főhadnagy M. r. törzsőrmesterrel kezdte meg az intézkedést, majd a rádióforgalmazás alapján a KMB-s szolgálat is odajött és megkérdezte, hogy tud-e segíteni.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a helyszínre segítségül érkező KMB-s szolgálat kizárólag az intézkedést biztosította, és az autó beszállításában segített.

a) A Testület a felek előadásában nem tárt fel olyan körülményt, amely az intézkedés megkezdésének körülményeivel kapcsolatban alapjogsértés megállapítását indokolta volna.

b) A Testület a helyszínen megjelent rendőri létszámot abból a szempontból vizsgálta, hogy megfelelt-e az Rtv. 15. §-ában szabályozott arányos fellépés követelményének.

Jelen esetben 4 rendőr és a rendőrség egy nem hivatásos állományába tartozó munkatársa jelent meg a helyszínen, amely rendőri létszámot a Testület nem talált eltúlzottnak, tekintettel arra, hogy a panaszos előállítás mellett a gépjármű lefoglalásáról és elszállításáról is gondoskodni kellett. Így ezzel összefüggésben a **Testület álláspontja szerint az arányosság követelménye sem sérült, így az a panaszosok tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét nem idézte elő.**

c) Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontnak a lehető legkisebb sérelem okozásával járjon. Tovább a Testület figyelemmel volt az arányos fellépés követelményére.

A Testület általánosságban megjegyzi, hogy a rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök közterületen, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek. A Testület azt sem vonja kétségbe, hogy egy forgalmasabb helyen végzett intézkedés az intézkedés alá vont számára kellemetlen, esetleg megalázó is lehet.

Jelen esetben a sérelmezett intézkedés egy HÉV megállónál zajlott, így az intézkedésnek minden bizonnyal voltak olyan momentumai, amelyeket kívülálló is figyelemmel kísérhettek. A kérdés megítélésénél ugyanakkor a Testület azt vette figyelembe, hogy az intézkedés célja a körözés alatt álló gépjármű lefoglalása és a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható panaszos tanúkihallgatása volt, amellyel kapcsolatos késedelmes rendőri fellépés ezen intézkedések eredményességét veszélyeztette volna.

A fentiek okán a Testület nem tartotta túlzottnak a rendőri fellépést, megállapítása szerint az megfelelt az arányosság követelményének, így nem sérült a panaszos emberi méltóságához, valamint jó hírnévhez fűződő alapjoga.

5) A Testület végezetül a rendőri bánásmódot értékelte.

A panaszos előadta, hogy az intézkedés megkezdése teljes mértékben olyan érzést keltett benne, mint egy autós üldözést követő leszorítás utáni intézkedés, „ahol a felé rohanó rendőrök egyike a panaszos felé közlekedése közben kikapcsolta a fegyvertáskáját, majd egymást biztosítva, erélyesen felszólítva, látszólag idegesen az erőfölényüket kiemelten kimutatva, teljesen úgy léptek fel vele szemben, mint egy bűnözővel”.

T. r. főhadnagy ugyanakkor tagadta a rendőri intézkedés fenyegető voltát, és elmondása szerint nem rohantak a panaszos felé, és egyikük sem kapcsolta ki fegyvertáskáját, és erőfölényüket sem mutatták.

A Testület a panasz ezen része kapcsán felhívja a figyelmet az Rtv. 2. §-ára, amely szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárnak, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárnak közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrré vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az

Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Tekintettel arra, hogy a rendőri bánásmóddal kapcsolatban előadott kifogásokat a rendőrség cáfolta, amellyel kapcsolatos rendőrségi előadás megkérdőjelezésére a Testület nem látott okot, úgy foglalt állást, hogy a fentiekkel összefüggésben nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése során arra a megállapításra jutott, hogy jogszerűen és indokoltan került sor a panaszos előállítására, nem sértve annak személyes szabadsághoz való jogát. Álláspontja szerint az előállítás időtartama is megfelelt az arányosság követelményének, és nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga a ruházátvizsgálás és a tulajdonhoz való joga a rabosításkor elvett személyes tárgyak miatt. A Testület nem állapított meg alapjogsértést az intézkedés alá vonás körülményei és a rendőri bánásmód kapcsán sem.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2015. március 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag